

RĒZEKNES NOVADA DOME

REG.NR.90009112679

Atbrīvošanas aleja 95A, Rēzekne, LV – 4601,

Tel. 646 22238; 646 22231, 646 25935,

e-pasts: info@rezeknesnovads.lv

Informācija internetā: <http://www.rezeknesnovads.lv>

LĒMUMS

Rēzeknē

2022.gada 24.novembrī

Nr. 1248 (prot. Nr.31, 42.§)

Par padomju režīmu slavinošā objekta Mākoņkalna pagastā demontāžu

Likuma „Par padomju un nacistisko režīmu slavinošu objektu eksponēšanas aizliegumu un to demontāžu Latvijas Republikas teritorijā” izpildes ietvaros tika veikta informācijas apkopošana par padomju un nacistisko režīmu slavinošu objektu, kuras rezultātā tika saņemta informācija no Kaunatas apvienības pārvaldes struktūrvienības “Mākoņkalna pagasta pārvalde” par padomju režīmu slavinošu objektu, kas atrodas Lipuškos, Mākoņkalna pagastā, Rēzeknes novadā, pašvaldības īpašumā ar kadastra Nr.7872 008 0530.

Piemineklis, kas atrodas Lipuškos, Mākoņkalna pagastā, Rēzeknes novadā, pašvaldības īpašumā ar kadastra Nr.7872 008 0530 (turpmāk tekstā arī – pieminēklis), tika uzstādīts un atklāts 1977.gada 8.maijā. Pieminēklis atveidots kā divās daļās salauzts betona gredzens, kuram lūzuma vidū novietota granīta plāksne ar iekaltu uzrakstu un sešdesmit divu personu uzvārdiem: “Atceries! Viņi krita par PADOMJU DZIMTENES atbrīvošanu”, Aizkalns, Andžāns, Baranovs, Baburovs, Baburova, utt. (tulkojumā no krievu valodas). Pieminēkļa projekta autors, rajona arhitekta I.Sapurovs.

Piemineklis uzstādīts ar mērķi pieminēt Lipušku iedzīvotājus, kuri gāja bojā, aizsargājot Padomju dzimteni, gan frontē, gan partizānu rindās. Pieminēkļa ideoloģiskā vēstījuma pamatā ir pieminēkļa projekta autora iecere: “... fašistiskie bendes velti pūlējās ar bruņotas cīlpas palīdzību nožņaut Oktobra zemi. Ienaidnieks pārrēķinājās, gan veci, gan jauni stājās Dzimtenes sardzē...”.

Atbilstoši likuma „Par padomju un nacistisko režīmu slavinošu objektu eksponēšanas aizliegumu un to demontāžu Latvijas Republikas teritorijā” (turpmāk tekstā – arī likuma) 3.pantam, publiskajā ārtelpā, publiskajā būvē vai publiskas personas iekštelpā (izņemot akreditētus muzejus) aizliegts eksponēt pieminēkļus, piemiņas zīmes, piemiņas plāksnes, piemiņas vietas, arhitektoniskus vai mākslinieciskus veidojumus un citus objektus (turpmāk – objekti), kas izvietoti Latvijas teritorijā kopš 1940.gada un atbilst vismaz vienam no šādiem kritērijiem: 1) slavina PSRS vai nacistiskās Vācijas okupācijas varu, ar to saistītu notikumu vai personu; 2) slavina totalitārismu, vardarbību, militāru agresiju, karu un kara ideoloģiju; 3) ietver padomju varas vai nacisma simbolus.

2022.gada 1.novembrī saņemta Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes vēstule, atbildot uz Rēzeknes novada pašvaldības 2022.gada 14.oktobra informācijas pieprasījumu. Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde informēja, ka darba grupa, kuras sastāvā ir Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes, Latvijas Okupācijas muzeja un biedrības “Latvijas Mākslinieku savienība” ir izvērtējusi Rēzeknes novada teritorijā esošo objektu - pieminēkli, kas atrodas Lipuškos, Mākoņkalna pagastā, Rēzeknes novadā, pašvaldības īpašumā ar kadastra Nr.7872 008 0530, un lēmusi par tā demontāžu bez kādu fragmentu saglabāšanas. 2022.gada 24.novembrī saņemts Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes vēstule Nr.07-01/5676, kurā

norādīts, ka Rēzeknes novada teritorijā esošais objekts - piemineklis demontējams bez kādu fragmentu saglabāšanas.

2022.gada 23.novembrī saņemts Kaunatas apvienības pārvaldes struktūrvienības “Mākoņkalna pagasta pārvalde” atzinums Nr.KAUNPA/2022/Nr.1.10/176 par to, ka piemineklis, kas atrodas Lipuškos, Mākoņkalna pagastā, Rēzeknes novadā, pašvaldības īpašumā ar kadastra Nr.7872 008 0530, ir demontējams, atbilstoši likuma normām, kā padomju varu slavinošs objekts.

Saskaņā ar likuma 4.panta trešo daļu, lēmumu par šā likuma 3.pantā noteiktajiem kritērijiem atbilstoša objekta, izņemot šā panta pirmajā un otrajā daļā minētos objektus, demontāžu pieņem tā pašvaldība, kuras administratīvajā teritorijā attiecīgais objekts atrodas.

Izvērtējot pieminekli atbilstoši likuma 3.pantā noteiktajiem kritērijiem, tas vērtējams kā PSRS varu slavinošs objekts (likuma 5.panta pirmajai daļai), kas uzstādīts 1977.gada 8.maijā ar mērķi pieminēt Lipušku iedzīvotājus, kuri gāja bojā, aizsargājot Padomju dzimteni Otrā pasaules kara laikā, kuram nav mākslinieciskās vērtības un arhitektoniskās kvalitātes, un tādēļ tas ir demontējams bez kādu fragmentu saglabāšanas.

Pamatojoties uz likuma „Par pašvaldībām” 41.panta pirmās daļas 4.punktu likuma „Par padomju un nacistisko režīmu slavinošu objektu eksponēšanas aizliegumu un to demontāžu Latvijas Republikas teritorijā” 3.pantu, 4.panta trešo daļu, 5.panta pirmo, otro un ceturto daļu, 6.panta ceturto un sesto daļu, ņemot vērā Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes 2022.gada 1.novembra vēstuli “Par objektu Mākoņkalna pagasta Lipuškos” un Izglītības, kultūras un sporta jautājumu pastāvīgās komitejas 2022.gada 24.novembra priekšlikumu, Rēzeknes novada dome **nolemj**:

1. Demontēt PSRS varu slavinošu objektu - pieminekli, kas atrodas Lipuškos, Mākoņkalna pagastā, Rēzeknes novadā, pašvaldības īpašumā ar kadastra Nr.7872 008 0530.
2. Uzdot Kaunatas apvienības pārvaldei veikt darbības šī lēmuma 1.punktā noteiktā pieminekļa demontāžai, ievērojot normatīvo aktu normas.
3. Finanšu līdzekļus šī lēmuma 1.punktā noteiktā pieminekļa demontāžai paredzēt no Kaunatas apvienības pārvaldes budžeta līdzekļiem.

Domes priekšsēdētājs

Monvīds Švarcs